

Hälska Fogelägg

Tecknade
af
GÖSTA SUNDMAN.

Härt. IV.

IV. Wihko.

Litografiska Tryckeribolaget, Helsingfors.

FINSKA FOGELÄGG

SUOMEN LINTUIN MUNIA

TECKNADE AF

KUVANNUT

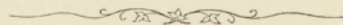
G. SUNDMAN.

MED TEXT AF

TEKSTILLÄ VARUSTANUT

J. A. PALMÉN.

IV.

HELSINGFORS,

FINSKA LITTERATUR-SÄLLSKAPETS TRYCKERI,

1881.

Andföglar.

(Fortsättning).

Sorsalintuja.

(Jatkoa).

Anser cinereus MEY.

(Nilsson II p. 394, Holmgren p. 1057, Westerlund p. 156, v. Wright-Palmén p. 323, Malmberg p. 123, Mela p. 204).

Grågås.

Grågåsen häckar i Finland blott längs hafskusterna vid försumpningar merendels på vissa holmar, samt värper i maj månad. Från Hangö erhöill *O. Brusiin* fyra i maj 1880 funna ägg (hvaraf ett är afbildadt), och i slutet af samma månad år 1879 erhöillos ägg från samma ort af *O. Lindebäck*, som jemväl år 1855 i slutet af maj tagit sex ägg vid Nykarleby; i *A. Melas* samling förvaras ett ägg taget i Ijo i maj 1858, och *C. Brander* fann ägg i samma socken den 1 juni 1863.

Harmaa hanhi.

Harmaa hanhi pesii Suomessa ainoastaan merenrantaseuduissa vesiperäisillä mailla enimmäin muutamissa saarissa, ja munii toukokuussa. Hankoniemestä sai *O. Brusiin* neljä toukokuussa 1880 löydettyä munaa (joista yksi on kuvattu), ja saman kuun lopulla vuonna 1879 sai *O. Lindebäck* munia samasta seudusta; *Lindebäck* on myös vuonna 1855 toukokuun lopulla ottanut kuus munaa lähellä Uutta Kaarlepyytä; *A. J. Melan* kokoelmassa on munia, otetut liissä toukokuussa 1858, ja *C. Brander* löysi munia samassa pitäjässä 1 p. kesäk. 1863.

Längd, Pituus:	92	91	90,7	89,5	89	87,7	87,5	86,3	mill.	(8).
Bredd, Paksuus:	57	58,2	57,6	57,8	58,8	59	53,6	55,5	mill.	

Anser erythropus (LINN.): forma Anser minutus NAUM.

(Nilsson II p. 405, Holmgren p. 1068, Westerlund p. 157, v. Wright-Palmén p. 346, Malmberg p. 124, Mela p. 205).

Dvergås.

Då denna art hos oss häckar endast vid fjellsjöar uti Lappmarken, hafva vi att tillgå endast ett datum, nemligen Enontekis den 10 juni 1880 enl. *E. Hougberg*. Det afbildade exemplaret hemfördes från samma socken genom *Sahlberg* och *Palmén*.

Kiljuhanhi.

Tämä laji pesii alallamme ainoastaan tunturivesien lähistöissä Lapissa, ja sen vuoksi meillä ei ole kuin yksi päivätieto, nimittäin Enontekiäisistä 10 p. kesäk. 1880, *E. Hougberg*'in mukaan. — Kuvatun munan toivat samasta pitäjäästä *Sahlberg* ja *Palmén*.

Längd, Pituus:	81	78,5	77,2	76,4	74,2	72	mill.	(6).
Bredd, Paksuus:	50	48,8	49,3	48,7	50	48,2	mill.	

Anser segetum (GMEL.): forma Anser arvensis NAUM.

(Nilsson II p. 400, Holmgren p. 1063, Westerlund p. 156, v. Wright-Palmén p. 332, Malmberg p. 123, Mela p. 203).

Sädgås.

Sädgåsen bebor skogstrakter i landets norra och östra delar, der arten i slutet af maj och i början af juni månad lägger 4—7 ägg. *E. Houghberg* erhöill från Enontekis ägg tagna den 9 juni samt från Kittilä den 6 juni 1880; uti *O. Brusins* samling förvaras ägg från Muonioniska af den 7 juni 1879; *A. L. Hollmerus* fann fyra ägg d. 22 maj 1876 i Kuhmoniemi och i Idensalmi fann *C. A. Aschan* den 15 juni 6 å 7 ungar, som redan kunde fly undan. — Det aftecknade exemplaret hemfördes från Enontekis genom *Sahlberg* och *Palmén*.

Metsähanhi.

Metsähanhi eli Isohanhi asuu metsäisissä seuduissa maamme itäisissä ja pohjoisissa osissa, jossa se toukokuun lopulla ja kesäkuun alussa munii 4—7 munaansa. *E. Houghberg* sai Enontekiäisistä munia kesäkuun 9 päivältä sekä Kittilästä 6 p. kesäk. 1880; *O. Brusinin* kokoelmassa on munia Muonioniskasta 7 p. kesäk. 1879; *A. L. Hollmerus* löysi neljä munaa Kuhmoniellä 22 p. toukok. 1876 ja Iisal-messa löysi *C. A. Aschan* 15 p. kesäkuuta 6—7 poikaa, jotka jo ky-kenivät pakenemaan. — Kuvatun munan toivat *Sahlberg* ja *Palmén* Enontekiäisistä.

Längd, Pituus:	88	86,5	86	85,5	84,3	84	82,5	mill.	(7).
Bredd, Paksuus:	56,7	53,2	54	54,6	54,5	59,6	54,6	mill.	

Pelikanfoglar.

Melajalkaset.

Phalacrocorax carbo (LINN.).

(Nilsson II, 518, Holmgren 938, Westerlund 209, v. Wright-Palmén 557, Malmberg 135, Mela 226).

Hafstjäder.

Af hafstjäderens tvenne vid skandinaviska halföns kuster häc-kande raser, den större eller *major* Nilss. och den mindre, *medius* Nilss., tillhör blott den förre finska faunan. Denna form häckar på fogel-fjäll vid Varangerfjord och längs lappska halföns kuster. Vi ega an-tecknade endast tvenne data angående fynd af ägg, nemligen den 18 juni 1879 och den 14 juni 1880 enligt *Nordvi*, tagna vid Vardö, hvar-dera gången sex ägg. Derifrån är äfven det afbildade ägget, tillhö-rande *A. J. Melas* samling.

Merimetso.

Merimetson kahdesta Skandinavian rannoilla pesivistä rodusta, suurempi, *major* Nilss. ja pienempi, *medius* Nilss., kuuluu ainoastaan edellinen Suomen eläimistöön. Tämä muoto pesii lintuvuorilla Va-rankivuonon rannoilla ja pitkin Venäjän lapin rantoja. Meillä on ainoastaan kaksi päivälmoitusta munalöydöistä, nimittäin 18 p. kesäk. 1879 ja 14 p. kesäk. 1880, *Nordvin* mukaan lähellä Vesisaarta; mo-lemmilla kerroilla saatu kuusi munaa. Sieltä on myöskin kuvattu muna, kuuluva *A. J. Melan* kokoelmaan.

Längd, Pituus:	64	63,7	62,3	62	61,4	61	61	61	60,8	60,5	60	mill.	(13).
Bredd, Paksuus:	37,3	42	37,3	38	38,7	39,5	38	37,4	38	36,7	39,3	mill.	

Phalacrocorax graculus (LINN.).

(Nilsson II, 520, Holmgren 940, Westerlund 209, v. Wright-Palmén 560, Malmberg 135, Mela 227).

Kräkskarf.

Denna art häckar vid samma kuster som den föregående, men vanligen längre utåt hafvet. Intet datum finnes oss meddeladt. Originalet till figuren har *A. J. Mela* erhållit från Ostfinmarken.

Längd, Pituus:	62	60	60	59,4 mill.
Bredd, Paksuus:	35,5	37	35,6	35,4 mill. (4).

Karimetso.

Tämä laji pesii samoilla rannoilla kuin edellinen, mutta tavallisesti ulompana. Päiväilmoitusta emme ole saaneet. Kuvatun munan on *A. J. Mela* saanut Itä-Ruijasta.

Vadare.

Grus communis BECHST. (Ardea grus LINN., Gr. cinerea BECHST.).

(Nilsson II, 163, Holmgren 908, Westerlund 169, v. Wright-Palmén 255, Malmberg 121, Mela 195).

Trana.

Tranan häckar uti större delen af vårt område, nemligen ända till 67—68° n. br. På öppna men af skogsmarker omgifna myrar reder hon på en tufva sitt alnsbreda bo utaf starrgräs, och lägger deri tvenne ägg under maj och början af juni månader. *J. Wolley* fann kullar omkring den 22 maj 1854 midt emot Ylimuonioniska; från Kittilä har *E. Hougberg* erhållit ägg tagna den 25 maj 1880, och från Nedertorneå den 7 juni 1879 (rufvade) samt den 2 juni 1880. *C. Brander* erhöi i Pudasjärvi kullar, tagna 1864 den 28 maj, 1869 i början af juni och 1870 den 20 maj. I Sotkamo tog *A. L. Hollmerus* legade ägg den 16 juni 1873 och i Suonenjoki fann *E. Warén* kullar den 25 maj åren 1869 och 1871, bland dem det till venster afbildade ägget, som visar dess normala färgteckning. Det ovanligt mörka, till höger afbildade ägget är taget af *O. Brusin* den 26 maj 1879 på Harviala egendom i Vånå socken och förvaras i hans samling. *K. R. Lydén* har 1871 funnit ägg i juni uti Punkalaitio socken och i Åbo-trakten har hr *K. Levison* tagit full kull uti Masku socken den 2 maj 1860 och uti S:t Marie socken den 8 maj 1881.

Kahlaajat.

Kurki.

Kurki pesii suurimmassa osassa alaamme, nimittäin 67—68° pohj. lev. asti. Aukeilla, mutta metsiin suljetuilla rämeillä se rakentaa mättäälle kyynärää leveän pesänsä saraheinistä, ja munii siihen kaksi munaa toukokuussa tai kesäkuun alussa. *J. Wolley* löysi munia toukokuun 22 päivän paikoilla vuonna 1854 vastapäätä Ylimuonioniskaa; Kittilästä on *E. Hougberg* saanut munia, otetut 25 p. toukok. 1880, ja Alitorniosta 7 päivältä kesäk. 1879 (haudottuja) sekä 2 päiv. kesäk. 1880. *C. Brander* sai Pudasjärvellä pesyeitä, otetut vuonna 1864 toukokuun 28 päivänä, 1869 kesäkuun alussa ja 1870 toukokuun 20 päivänä. Sotkamossa otti *A. L. Hollmerus* haudottuja munia 16 p. kesäk. 1873. Suonenjoella löysi *E. Warén* munia 25 p. toukok. vuosina 1869 ja 1871, niitten joukossa se, joka lehdellämme on kuvattu vasemmalle puolelle ja näyttää sen säännöllisen värin. Toinen tavallista tummempi oikean käden puolelle kuvattu muna on *O. Brusin*'in ottama 26 p. toukok. 1879 Harvialan maatilalla Vanajan pitäjässä ja säilytetään hänen kokoelmassaan. *K. R. Lydén* on 1871 löytänyt munia toukokuussa Punkalaitumen pitäjässä, ja Turun seudussa on hra *K. Levison* ottanut täyden pesyeen Maskun pitäjässä 2 p. toukok. 1860 ja Rantämäen pitäjässä 8 p. toukok. 1881.

Längd, Pituus:	108,7	101	100	100	98	96,5	95,6	95,5	94,6	93,5	93,2	93	92,3	92	92	89	88,2	87,5	85,3	83,4	mill.
Bredd, Paksuus:	59,3	62	60,5	59,5	60,5	64,2	61,2	56,4	60,5	59	61	60,7	57,3	60,4	57,2	58,5	55,4	59	61	76,4	mill.

(21).

Fulica atra LINN.

(Nilsson II, 292, Holmgren 890, Westerlund 69, v. Wright-Palmén 281, Malmberg 119, Mela 192).

Sothöna.

Sothönan är veterligen blott tvenne gånger anträffad hos oss häckande: kronofogden *K. Levison* har af allmoge inköpt ägg, funna i Sagu socken, och lånat det enda i hans samling numera befintliga till att afbildas. Tvenne andra, funna i Nyland af hr *A. Degener*, tillhöra numera v. häradshöfd. *W. Spoofs* samling. För intetdera fyndet finnes datum eller andra närmare uppgifter antecknade. Finska äggsamlingen saknar ännu arten.

Nokikana.

Tiedettävästi on ainoastaan kaksi nokikanan pesää löydetty Suomessa: Ruununvouti *K. Levison* on talonpojilta ostanut Savon pitäjässä löydettyjä munia, ja lainannut ainoan hänen kokoelmassaan vielä jäljellä olevan kuvattavaksemme. Kaksi hra *A. Degener*'in Uudellamaalla löytämää munaa kuuluvat nykyään varatuomari *V. Spoof*'in kokoelmaan. Kumpaisestakaan löydöstä ei ole päiväilmoitusta muistoon kirjoitettu. Suomalaisessa munakokoelmassa tätä lajia ei vielä löydy.

Gallinula chloropus (LINN.).

(Nilsson II, 288, Holmgren 892, Westerlund 70, v. Wright-Palmén 276, Malmberg 119, Mela 192).

Sumphöna.

Ehuru blott en gång skjuten i landet tillhör sumphönan dock vår fauna äfven såsom häckfögel. Kronofogden *K. Levison* har nemligen lyckats erhålla ett ägg från Sagu socken, hvilket godhetsfullt blifvit sändt till att granskas och afbildas på planchen. Dess storlek var 43×32 mill.

Liejukana.

Vaikka liejukana ei ole ammuttu maassamme kuin yhden ainoan kerran, kuuluu se eläimistöömme pesivänäkin. Ruununvouti *K. Levison*'in on nimittäin onnistunut Savon pitäjästä saada munan, joka hyväntahtoisesti on lähetetty tarkastettavaksi ja on kuvattu lehdelämme. Kooltaan se on 43×32 mill.

Ortygometra crex (LINN.).

(Nilsson, II, 283, Holmgren 897, Westerlund 70, v. Wright-Palmén 265, Malmberg 120, Mela 193).

Ängsknarr.

På fuktiga ängar och åkrar lägger ängsknarren uti en liten fördjupning i marken 8—10 ägg, merendels först i juli månad. Ehuru arten häckar norrut ända i norra Österbotten, en gång till och med i Muonioniska, föreligger uppgift om datum för fynd af ägg dock endast från landets sydligaste delar. Kronofogden *K. Levison* fann åtta friska ägg i S:t Karins socken den 2 juli 1878 och betydligt rufvade ägg i S:t Marie den 12 juli 1860. Kyrkslätt, fem ägg i juli 1879, *O. Lindebäck*, och nio ägg den 13 juli 1878, *K. E. Pelander*;

Ruisrääkkä.

Kosteille niityille tahi pelloille munii ruisrääkkä pieneen maankoverrokseen 8—10 munaansa, enimmäkseen vasta heinäkuussa. Vaikka laji pesii Pohjois-Pohjanmaalla asti ja kerran on tavattu pesivänä Muonioniskassakin, niin löytyy päiväilmoituksia munalöydöistä ainoastaan maamme eteläisimmistä osista. Ruununvouti *K. Levison* löysi kahdeksan hautomatonta munaa Nummen pitäjässä 2 p. heinäkuuta 1878 ja tuntuvasti haudottuja munia Rantämäellä 12 p. heinäk. 1860. Kirkkonummella, viisi munaa heinäkuussa 1879, *O. Lindebäck*, ja yh-

Helsingfors, åtta förlegade ägg den 27 juli 1871, och Hogland nio dylika den 19 juli 1873, *R. Sievers*. — Det afbildade ägget har *G. Sundman* tagit vid Helsingfors.

Längd, Pituus: 39,4 38,9 38,8 38,7 38,7 38,5 38,3 38,2 38 37,5 37,5 37,3 37 37 37 36,7 36,5 36 35,6 35 34 34 mill.
Bredd, Paksuus: 27 27,5 27,2 28 25,8 25,5 26 27,9 27,2 27,4 26,7 26,7 27,4 27,4 25,5 25 27 26 25,6 26,9 24,4 25,3 24,7 mill. (45).

Ortygometra porzana (LINN.).

(Nilsson II, 285, Holmgren 899, Westerlund 71, v. Wright-Palmén 272, Malmberg 120, Mela 193).

Rörhöna.

Sitt bo reder äfven rörhönan bland gräs och starr på fuktiga ängar, ibland dock äfven på flytande samlingar af vattenväxter. Något datum för fynd förefinnes väl icke att meddelas; men i Universitetets zoologiska museum förvaras ägg tagna uti Pernå i juni månad 1841, i *A. J. Melas* samling finnas ägg från Kuopio tagna i juli månad 1866, och under loppet af juli år 1868 fann *C. A. Aschan* ett bo vid Niittylaks nära Kuopio samt år 1870 i Kaavi. Det afbildade exemplaret har hr *Justin* funnit uti Ingå.

Längd, Pituus: 36 34,1 34 33,2 33 30,8 mill.
Bredd, Paksuus: 24,7 23,7 23,3 24 24 22,5 mill. (6).

Limicola pygmaea (LATH.) (Tringa platyrhyncha TEMM.).

(Nilsson II, 247, Holmgren 859, Westerlund 206, v. Wright-Palmén 220, Malmberg 115, Mela 186).

Myrvipa.

Sedan *J. Wolley* först upptäckt denna arts ägg uti Muonioniska, hafva de anträffats derstädes ofta nog. *Sahlberg* och *Palmén* hemförde ägg tagna den 28 juni 1867 (afbildadt); *Mela* likaså ägg, af hvilka en del äro från Kyrö by i Kittilä, tagna den 25 juni, de öfriga från Salmijärvi by i Muonio, tagna den 20 juni 1867. *E. Hougberg* har från samma ort erhållit ägg tagna, fyra i kullen, den 20 juni 1880 samt den 17, 18, 19, 20, 22 och 26 juni 1881. Följande mått af särskilda kullar kunna här meddelas:

Längd, Pituus: $\frac{34,8}{22,3}$ $\frac{32,7}{22,1}$ $\frac{31,5}{22,5}$ $\frac{30,8}{21,1}$; a) $\frac{34,4}{23,2}$ $\frac{32}{22,6}$ $\frac{31}{22}$ $\frac{30,8}{21,7}$; b) $\frac{33,4}{22,4}$ $\frac{32}{23}$ $\frac{31,6}{22,4}$ $\frac{31}{22}$; c) $\frac{33}{22,2}$ $\frac{31,6}{22,5}$ $\frac{31,5}{22,5}$ $\frac{31}{22}$; d) $\frac{32,3}{22,5}$ $\frac{32}{22,3}$ $\frac{31,5}{23}$ $\frac{31,2}{21,5}$; e) $\frac{32}{22,7}$ $\frac{31,8}{22,3}$ $\frac{31,4}{23,2}$ $\frac{31}{22}$; f) $\frac{32,3}{22,4}$ $\frac{30,5}{22,3}$ $\frac{30}{22,7}$; g) $\frac{32,2}{23}$ $\frac{32}{22}$ $\frac{31,7}{22,2}$ mill. h)

deksän munaa 13 p. heinäkuuta 1878, *K. E. Pelander*; lähellä Helsinkiä, kahdeksan haudottua munaa 27 p. heinäk. 1871, ja Suursaassa yhdeksän samanlaista 19 p. heinäk. 1873, *R. Sievers*. — Kuvatun munan on *G. Sundman* ottanut lähellä Helsinkiä.

Kaislarääkkä.

Pesänsä tekee kaislarääkkä heinikkoon tai sarikkoon kostealle niitylle, joskus kuitenkin myös laiehtiville vesikasveille. Päiväilmoitusta munalöydöistä emme ole saaneet, mutta Yliopiston museossa säilytetään munia, otetut Pernajassa heinäkuussa 1841, *A. J. Melan* kokoelmassa on munia Kuopiosta, otetut heinäkuussa 1866, ja heinäkuun kuluessa vuonna 1868 löysi *C. A. Aschan* pesän Niittylahdessa lähellä Kuopiota sekä vuonna 1870 Kaavilla. — Kuvatun munan on hra *Justin* löytänyt Inkoossa.

Leveänokkainen Tiivi.

Sitte kun *J. Wolley* ensiksi keksi tämän lajin munia Muonioniskassa, on niitä löydetty siellä usein kyllä. *Sahlberg* ja *Palmén* toivat munia, jotka olivat otetut 28 p. kesäk. 1867 (kuvattu); *Mela* samoin munia, joista toiset ovat Kyrön kylästä Kittilässä 25 p. kesäk. ja toiset Salmijärven kylästä Muoniossa 20 p. kesäk. 1867. *E. Hougbergilla* on samasta seudusta munia, neljä pesyeessään, otetut 20 p. kesäk. 1880 sekä 17, 18, 19, 20, 22 ja 26 pp. kesäk. 1881. Seuraavat mitat eri pesyeistä voimme tässä julkaista:

Tringa (*Pelidna*) *alpina* LINN.

(Nilsson II, 244, Holmgren 867, Westerlund 204, v. Wright-Palmén 206, Malmberg 116, Mela 188).

Kärrvipa.

Ehuru denna art häckar i hela Sverige samt i Östersjöprovinserna, ega vi uppgifter om dess häckning blott från lappmarken, der *Hougborg* erhöill ägg tagna den 16 juni 1880 i Muonioniska. Möjligen hör till denna art äfven ett ägg taget i Nylands kusttrakt och tillhörande *A. J. Melas* samling, hvarest jemväl det afbildade, uti södra Sverige tagna exemplaret förvaras.

Suosirriäinen.

Vaikka tämä laji pesii koko Ruotsissa sekä Itämeren maakunnissa, on meillä ilmoituksia sen pesimisestä ainoastaan Lapista, josta *Hougborg* sai munia Muonioniskasta 16 päivältä kesäkuuta 1880. Kenties kuuluu tähän lajiin myös eräs muna Uudenmaan rantaseudusta, säilytetty *A. J. Melan* kokoelmassa, johon myöskin kuvattu, Etelä-Ruotsista saatu muna kuuluu.

Tringa (*Arcuatella*) *maritima* BRÜNN.

(Nilsson II, 238, Holmgren 862, Westerlund 204, v. Wright-Palmén 198, Malmberg 117, Mela 188).

Skärvipa.

På fjellmyrar vid ishafskusten häckar skärvipan uti Ostfinmarken och omkring lappska halfön, men vi hafva derifrån intet datum. Det afbildade exemplaret tillhör *O. Brusins* samling och är från Grönland samt har storleken $35,5 \times 26,4$ mill.

Merisirriäinen.

Tunturirämeillä ja Jäämeren rannoilla pesii merisirriäinen Itä-Ruijassa ja pitkin Lapin niemen rantoja, mutta meillä ei sieltä ole yhtäkään päiväilmoitusta. Kuvattu muna, kuuluva *O. Brusinin* kokoelmaan, on Grönlannista ja kooltaan $35,5 \times 26,4$ mill.

Tringa (*Actodromas*) *minuta* LEISL.

(Nilsson II, 250, Holmgren 869, Westerlund 207, v. Wright-Palmén 211, Malmberg 117, Mela 189).

Småvipa.

Denna arktiska och ostliga häckfogel har anträffats häckande vid vårt områdes gränstrakter emot Ostfinmarken, nemligen vid Vadsö i juli 1866 af prof. *Esmark*, och vid nedra loppet af Tana elf utaf hr *Nordvi*. Några andra iakttagelser om fynd hos oss ega vi icke; och ej ens någon afbildning har kunnat lemnas, emedan något ägg ej fanns att tillgå vid tryckningen af det blad hvarpå slägtet *Tringa* blifvit afbildadt.

Pikku sirriäinen.

Tämä arktillinen ja itäinen lintu on tavattu pesivänä alamme rajaseuduissa Itä-Ruijaa vastaan, nimittäin Vesisaarella, jossa prof. *Esmark* tapasi sen heinäkuussa 1866 ja Tenojoen alaosan rannoilla, jossa *Nordvi* on sen tavannut. Muita löytöjä meidän alaltamme emme tunne; emme edes ole voineet antaa kuvaakaan, koska meillä sitä lehteä painatettaessa, jolle *Tringa*-suku on kuvattu, ei ollut pikku sirriäisen munaa saatavana.

Tringa (*Actodromas*) *Temminckii* LEISL.

(Nilsson II, 252, Holmgren 871, Westerlund 206, v. Wright-Palmén 215, Malmberg 117, Mela 189).

Movipa.

Sina fyra ägg lägger movipan från medlet af juni ända till mid-sommartiden, uti en liten fördjupning i marken, fodrad med några få

Kangassirriäinen.

Neljä pientä munaansa munii kangassirriäinen kesäkuun keskipäikan ja juhannuksen seudun välillä maahan pieneen koverrokseen, jonka

grässtrån eller blad. Ibland är boet beläget under någon mindre vide- eller björkbuske, vanligen dock på den öppna gräsbevuxna marken, merendels på någon strand eller holme.

Från Varangerfjord, der arten häckar, äga vi intet datum, men väl flere från inre lappmarken: vid Näkkälä i Enontekis fann *A. J. Mela* ägg den 26 juli 1867 och uti Muonioniska den 20 juni samma år. Från sistnämnda ort har *E. Hougberg* erhållit fullständiga kullar år 1880 tagna den 17, 18, 19, 22 och 23 juni, äfvensom från Kittilä den 19 juni 1880. Sydligare fann Mr *J. Wolley* ägg vid Bottniska viken år 1854 vid midsommartiden, och Mr *H. E. Dresser* den 12 juni 1858 på Ahkionsaari holme utanför Uleåborg; på samma ort anträffade *W. Lindman* fullständiga, men legade, kullar den 15 och 18 juni 1878, och sammalunda ännu sydligare, en mil norr om Brahestad den 21 juni 1881. — Det afbildade ägget hemfördes år 1867 från Muonioniska af *Sahlberg* och *Palmén*.

Flere fullständiga kullar, tillvaratagna genom framlidne hr *Knoblocks* och hr *Hougbergs* försorg, hafva funnits att tillgå för att uppmätas; det synes derföre lämpligast, att här meddela måtten för hvarje kull särskildt, utan att bringa alla mått i en enda serie.

Längd, Pituus:	$\frac{31,1}{20,7}$	$\frac{30}{21,2}$	$\frac{28,8}{20,5}$	$\frac{28}{20,3}$	$\frac{30,2}{20,5}$	$\frac{29,1}{20,3}$	$\frac{28,8}{20,3}$	$\frac{27,4}{20,1}$	$\frac{29}{21}$	$\frac{27,8}{20,3}$	$\frac{27,3}{20}$	$\frac{26,8}{20}$	$\frac{29}{19,6}$	$\frac{28,2}{19,2}$	$\frac{27,5}{19,6}$	$\frac{26,3}{19,8}$	$\frac{29}{20,2}$	$\frac{28}{20,4}$	$\frac{28}{20,2}$	$\frac{27}{20,3}$	$\frac{28,8}{20}$	$\frac{27,3}{20}$	$\frac{27}{20}$	$\frac{26,2}{19,5}$				
Bredd, Paksuus:	a)				b)				c)				d)				e)				f)							
	$\frac{28,7}{20,1}$	$\frac{28,7}{20}$	$\frac{27,6}{19,4}$	$\frac{27,5}{19,5}$	g)				h)	$\frac{28,5}{20}$	$\frac{28}{20}$	$\frac{28}{20}$	$\frac{26,2}{20}$	i)	$\frac{28,5}{21,5}$	$\frac{27,9}{19,5}$	$\frac{27,5}{20}$	$\frac{27,2}{20,3}$	k)	$\frac{28}{20,5}$	$\frac{27,7}{20,4}$	$\frac{27,5}{20,7}$	$\frac{27}{20,2}$	l)	$\frac{28}{20,2}$	$\frac{27,7}{19,6}$	$\frac{27,6}{20,5}$	$\frac{26,1}{18,7}$ mill.

Scolopax rusticula LINN.

(Nilsson II, 263, Holmgren 843, Westerlund 188, v. Wright-Palmén 229, Malmberg 113, Mela 183).

Morkulla.

Uti en fördjupning i marken bland gräs och mossa eller ljung lägger morkullan sina fyra ägg; detta sker enligt *C. A. Aschan* tvenne gånger om året i maj och under högsommaren. Rörande den tidigare kullen hafva vi följande anteckningar om datum: S:t Marie den 7 maj 1855, Halikko den 12 maj 1867 och S:t Karins den 10 maj 1876, *K. Levison*; Kuopio den 16 maj 1868, *Mela* och *Aschan*; Viitasaari fyra ägg den 19 maj 1879, *O. Lindebäck*. *Aschan* uppger, att denna kull blir flygvuxen i medlet af juni, t. ex. i Kexholmstrakten år 1851 antecknad den 18 juni. Om värpningstiden för den andra kullen

se sisustaa joillakuilla heinänkorsilla tahi lehdillä. Joskus on pesä jonkun pienen pajupensaan tahi koivupensaan alla, tavallisimmin kuitenkin aukealla nurmea kasvavalla maalla usein rannalla tai saareissa.

Varankivuonosta, jossa laji myös pesii, meillä ei ole yhtäkään päivänilmoitusta, mutta sen sijaan useita sisäläpistä: Näkkälässä, Enontekiäisissä löysi *A. J. Mela* munia 26 p. heinäk. 1867 ja Muonioniskasta hänellä on munia 20 päivältä kesäkuuta samana vuonna. Viimemainitusta seudusta on *E. Hougberg* saanut täydellisiä pesyeitä vuonna 1880, otetut 17, 18, 19, 22 ja 23 pp. kesäkuuta sekä Kittilästä 19 p. kesäk. 1880. Etelämmässä löysi Mr *J. Wolley* munia Pohjanlahden rannalla juhannuksen aikaan vuonna 1854, ja Mr *H. E. Dresser* 12 p. kesäk. 1858 Ahkionsaareissa Oulun edustalla; samassa seudussa tapasi *V. Lindman* haudottuja munia 15 ja 18 p. kesäk. 1878 ja samoin vielä etelämmässä, peninkulma pohjoiseen Raahen kaupungista 21 p. kesäk. 1881. — Kuvatun munan toivat *Sahlberg* ja *Palmén* vuonna 1867 Muonioniskasta.

Useita täydellisiä pesyeitä, talletetut hra *Knoblockin* ja hra *E. Hougbergin* huolesta, olemme olleet tilaisuudessa mitata; lienee sen vuoksi sopivinta tällä kertaa ilmaista kunkin pesyeen mitat erikseen, asettamatta kaikki mitat yhteen ainoaan sarjaan.

Lehtokurppa.

Heinikkoon, sammalikkoon tai kanervikkoon munii lehtokurppa pieneen maankoverrokseen neljä munaansa; tämä tapahtuu *C. A. Aschanin* mukaan kahdesti kesässään toukokuussa ja sydänkesällä. Aikaisemmasta pesimisestä meillä on seuraavat päivänilmoitukset: Rääntämäellä 7 p. toukok. 1855, Halikossa 12 p. toukok. 1867 ja Nummen pitäjässä 10 p. toukok. 1876, *K. Levison*; Kuopiossa 16 p. toukok. 1868, *Mela* ja *Aschan*; Viitasaarella neljä munaa 19 p. toukok. 1879, *O. Lindebäck*. *Aschan* sanoo tämän pesyeen kykenevän lentoon kesäkuun keskipoikailla, esim. Käkisalmen seudussa vuonna 1851 muistiin

hafva vi endast följande uppgifter: hr *Zidbäck* fann den 26 juni 1880 på Lietasaari holme i Mallasvesi tre ägg, hvilka numera tillhöra *E. Hougbergs* samling (ett af dem är afbildadt), och *A. J. Mela* fann i slutet af juni 1860 fyra ägg i Kiuruvesi. Enligt *Aschan* blir denna kull flygvuxen i förra hälften af augusti månad, t. ex. enligt anteckning gjord i Borgå den 9 augusti 1855 och i Kuopio vid medlet af månaden.

kirjoitettu 18 p. kesäkuuta. Toisesta pesimisestä meillä ei ole muita ilmoituksia kuin että hra *Zidbäck* 26 p. kesäk. 1880 löysi Lietasaaressa Mallasvedessä kolme munaa, jotka nyt ovat hra *E. Hougberg*'in kokoelmassa (niistä on yksi kuvattu), ja *A. J. Mela* löysi kesäkuun viime päivinä 1860 neljä munaa Kiuruvedellä. *Aschan*'in mukaan tämä pesye tulee lentoon kykeneväksi elokuun alkupuolella, muistiin kirjoitettu esim. Porvoossa 9 p. elok. 1855 ja Kuopiossa elokuun keskipaikoilla.

Längd, Pituus:	47	46,4	46	45,5	45,4	45,1	45	44,7	44,6	44,3	44,1	44	44	44	43,5	43,2	43	42,7	42,6	42,5	42	39	mill.
Bredd, Paksuus:	33	33,4	33,7	35	33,2	33,2	32,8	33	34,8	33	35,2	34,5	34,3	33	34,5	33	33,6	33	33	32,2	34	34,4	mill.
(23).																							

Telmatias major (Gm.).

(Nilsson II, 268, Holmgren 849, Westerlund 198, v. Wright-Palmén 234, Malmberg 114, Mela 184).

Dubbel beckasin.

Ehuru denna beckasin ej allenast häckar hos oss, utan på vissa orter är en jmförelsevis ymnigt förekommande jagtbar fogel, sakna vi nästan alldeles närmare meddelanden om tiden för äggläggningen; enligt hr *Ph. Lindforss* häckade arten i medlet af juli 1871 i Sulkava socken. Icke ens säkra ägg från eget område hafva stått till buds att afbildas, utan har *A. J. Mela* dertill lemnat ett från sin samling, taget i Danmark. (Ägg från Estland och Danmark hafva storleken $42,2 \times 32,5$, $45,4 \times 31$ och $47,2 \times 31,2$ mill.).

Heinäkurppa.

Vaikka tämä kurppa tiedettävästi pesii meillä ja paikoin ammuutaan verrattain runsaastikin, ei meillä ole tarkempia ilmoituksia sen pesimisajasta tuskin ollenkaan; hra *Ph. Lindforss*'in mukaan pesi laji heinäkuun keskipaikoilla 1871 Sulkavan pitäjässä. Meillä ei ole ollut luotettavia muniakaan omalta alaltamme kuvattavaksi, vaan *A. J. Mela* on siihen tarpeesen antanut Tanskasta otetun munan kokoelmastaan. (Tanskalaiset ja virolaiset munat ovat kooltaan $42,2 \times 32,5$, $45,4 \times 31$ ja $47,2 \times 31,2$ mill.).

Telmatias gallinago (Linn.).

(Nilsson II, 273, Holmgren 853, Westerlund 198, v. Wright-Palmén 240, Malmberg 114, Mela 185).

Enkel beckasin.

På kärr och mossar lägger denna art uppå en tufva fyra ägg från medlet af maj till långt in i juni. *C. A. Aschan* har anträffat ägg i Borgå socken omkring den 15 maj 1863, äfvensom i Jännevirta nära Kuopio (halfrufvade) den 7 juni 1871; *K. R. Lydén* har meddelat om ett fynd ännu den 22 juli 1871 i Hvittis. Uti Suonenjoki tog *E. Warén* ägg i slutet af maj 1876, och *A. L. Hollmerus* uti Sotkamo något legade ägg den 26 maj 1872, samt den 28 maj 1879. *E. Hougberg* har meddelat om fynd uti Nedertorneå den 10 juni 1879 och 14 juni 1880,

Isompi taivaanvuohi.

Suohon tai rämeesen munii tämä laji mättäälle neljä munaa toukokuun keskipaikoilta pitkälle kesäkuuhun. *C. A. Aschan* on tavannut munia Porvoon pitäjässä toukokuun 15 päivän paikoilla 1863, sekä Jännevirralla lähellä Kuopiota (puoleksi haudottuja) 7 p. kesäk. 1871; *K. R. Lydén* on ilmoittanut eräästä löydöstä vielä 22 p. heinäkuuta 1871 Huittisissa. Suonenjoella otti *E. Warén* munia toukokuun lopulla 1876, ja *A. L. Hollmerus* Sotkamossa jossakussa määrin haudottuja munia 26 p. toukok. 1872, sekä 28 p. toukok. 1879. *E. Houg-*

i Kolari den 27 juni 1881 (tre ägg), och i Muonioniska den 11, 13 och 19 juni, fyra ägg. — Det afbildade ägget är taget i Pudasjärvi af *C. Brander*.

Längd, Pituus:	45	40,9	40,7	40,6	40,6	40	40	39,7	39,5	39,5	39,1	39	39	38,8	38,5	38	38	36,7	mill.
Bredd, Paksuus:	27,2	26,9	27	28,7	26,8	28	26,6	27	28	27,5	26,1	27,7	27	28	27,5	28,2	26,5	26,8	mill. (18).

berg on ilmoittanut löydöistä Alatorniossa 10 p. kesäk. 1879 ja 14 p. kesäk. 1880, Kolarissa 27 p. kesäk. 1881 (kolme munaa), ja Muonioniskassa 11, 13 ja 19 pp. kesäkuuta, neljä munaa. — Kuvatun munan on *C. Brander* ottanut Pudasjärvellä.

Telmatias gallinula (LINN.).

(Nilsson II, 276, Holmgren 856, Westerlund 199, v. Wright-Palmén 244, Malmberg 114, Mela 185).

Halfenkel beckasin.

Emedan uti de flesta samlingar ägg af föregående art förvexlas med denna arts, kunna här icke meddelas andra tillförlitliga uppgifter, än följande af *E. Hougberg* antecknade fynd: Muonioniska den 20 juni 1880, Kolari den 18 juni 1880 och den 28 juni 1881, alla kullar bestående af fulla fyra ägg. Ett af dessa ägg hade storleken $38 \times 26,3$; ett annat tillhörigt finska museum är afbildadt på planchen och har en något afvikande mörk färgteckning; det hemfördes år 1867 från Muonioniska af *Sahlberg* och *Palmén* och har storleken $37,7 \times 26,4$.

Pienempi taivaanvuohi.

Koska useammissa kokoelmissa edellisen lajin munia käypi pienemmän taivaanvuohen munan nimellä, niin emme tässä voi antaa muita luotettavia ilmoituksia, kuin seuraavat, *E. Hougberg*'in muistoonkirjoittamat löydöt: Muonioniskassa 20 p. kesäk. 1880, Kolarissa 18 p. kesäk. 1880 ja 28 p. kesäk. 1881, kaikissa pesyeissä neljä munaa. Eräs näistä oli kooltaan $38 \times 26,3$; toinen, suomalaisen museon oma ja lehdellemme kuvattu, on tummemman värinsä vuoksi vähän poikkeava; sen toivat *Sahlberg* ja *Palmén* Muonioniskasta vuonna 1867; kooltaan se on $37,7 \times 26,4$ mill.

Lobipes hyperboreus (LINN.).

(Nilsson II, 299, Holmgren 879, Westerlund 207, v. Wright-Palmén 182, Malmberg 118, Mela 182).

Smalnäbbad simsnäppa.

Uti lappmarken lägger denna art sina fyra ägg uti en med blad af dvergbjörk fodrad liten fördjupning i marken, nära små vattensamlingar. *E. Hougberg* har erhållit ägg tagna i Muonioniska den 6 juni 1880, samt i Enontekis den 8 juni 1879 äfvensom den 8, 17 och 20 juni 1880. *Meves* har från Karesuanto erhållit ägg, tagna den 16 juni 1878.

Längd, Pituus:	30,8	30	29,8	29	29	28,7	28,7	28,5	28,5	28,2	mill.
Bredd, Paksuus:	19,6	21	20	21	20	20	19,4	19,8	19,4	20,2	mill. (10).

Kaitanokkainen vesipääskynen.

Lapissa munii tämä laji lähelle pieniä vesilammikoita neljä mu-naansa maahan pieneen syvennykseen, jonka se sisustaa vaivaiskoi-vun lehdillä. *E. Hougberg* on saanut munia, otetut Muonioniskassa 6 p. kesäk. 1880, sekä Enontekiäisissä 8 p. kesäk. 1879 ja 8, 17 ja 20 p. kesäk. 1880. *Meves* on saanut munia Karesuannolta 16 päivältä kesäkuuta 1878.

Anser cinereus Mey.
Grågås. Harmaahanhi.

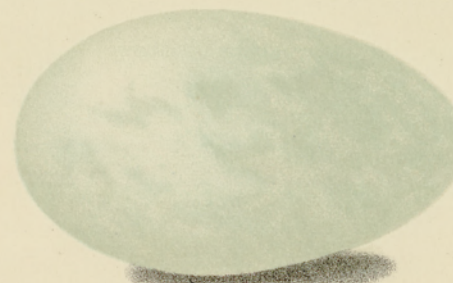
Anser erythropus L. Newton.
Fjellgås. Pieni kiljuhanhi.

Anser segetum Gmel.
Skogsgås. Metsühanhi.

Phalacrocorax carbo L.
Hafstjäder. Merimetso.

Phalacrocorax graculus L.
Kräkskarf. Karimetso.

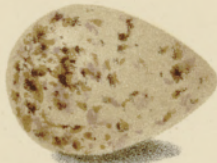
Tringa maritima Brunn.
Skärvipa. Merisirriäinen.

Limicola pygmaea Lath.
Myrvipa. Leveänokkainen tiivi.

Tringa alpina L.
Kärrvipa. Suosirriäinen.

Tringa Temminckii Leisl.
Movipa. Kangassirriäinen.

Scolopax rusticula L.
Morkulla. Lehtokurppa.

Lobipes hyperboreus L.
Smalnäbbad simsnäppa. Kaitanokkainen vesipääskynen.

Telmatias major Gmel.
Dubbel beekasin. Heinäkurppa.

Telmatias gallinula L.
Halfenkel beekasin. Pienempi taivaanvuohi.

Telmatias gallinago L.
Enkel beekasin. Isompi taivaanvuohi.

